

RECENZJE I KRYTYKI.

„Le Moniteur des Travaux publics de l'entreprise de l'industrie“ numer specjalny z okazji II Kongresu Mostów: „Les ponts hier aujourd'hui et demain“.

Pismo „Le Moniteur des travaux publics“ było dotychczas pismem, w którym ogłaszano prawie wyłącznie o przetargach, licytacjach, sprzedażach i t. p. Obecnie redakcja, w skład której wszedł pomiędzy innymi nasz rodak, znakomity inżynier, znany w Polsce i zagranicą p. Stanisław Kozierski, postanowiła zrobić z niego zarazem pismo techniczne, obejmujące także i opisy istniejących lub wykonywanych konstrukcji — i to widzianych ze stanowiska ogólnego. Pierwszym takim zeszytem „specjalnym“, jest zeszyt wydany z okazji II Kongresu mostowego w Wiedniu¹⁾, a ujmujący dotychczasową historję mostów, rzut ogólny na budowę mostów, oraz projekty wybitniejszych mostów, wykonywane obecnie. Zeszyt ten na 71 stronach ujmuje zatem tematy następujące: 1. Rozmaite systemy mostów, ich przeszłość, ich przyszłość. 2. Rola materiałów naturalnych i sztucznych w budowie mostów. 3. Wykonanie mostów: fundamenty, konstrukcja górna, pomost. 4. Wypadki i katastrofy podczas wykonywania i po wykończeniu mostów. 5. Projektowane wybitne mosty. 6. Konkursy międzynarodowe na mosty, czego one uczą. 7. Dane dodatkowe o niektórych mostach wybitnych, wykonanych i wykonywanych obecnie. 8. Kongresy międzynarodowe mostów, Kongres w Zurychu w 1926, Kongres w Wiedniu w r. 1928.

W pierwszej części swej pracy, która wogóle jest bardzo bogato ilustrowana, podaje autor krótki rys rozwoju mostów wszelakich konstrukcyj, podając tak samo mosty pierwotne drewniane, most Trajana na Dunaju, mosty średniowiecza, jak z drugiej strony największe mosty współczesne, jak np. most żelbetowy w Saint Pierre du Vauvray, oraz most w Plougastel, most Hell-Gate a wreszcie mosty dopiero projektowane (mosty wiszące w Florianopolis i Hope-Island). M. i. podano fotografię mostu w Jaremczu.

W części II omawia autor, w jaki sposób materiały budowlane wpłynęły na rozwój mostownictwa, wybór systemów mostowych, rodzaj budowy, rozpiętości i t. p. Między innymi podaje tutaj autor most drewniany w Warszawie, zbudowany w XV wieku.

W III partji opisuje autor różne sposoby fundowania, zatrzymując się dłużej oczywiście przy wszystkich ciekawszych sposobach wykonania fundamentów, jakie zostały zastosowane w ostatnich latach. Przykłady są tutaj brane ze wszystkich najciekawszych wypadków budowy mostowych z ostatnich lat, tak z Europy jakoteż z Ameryki. W dziale, omawiającym konstrukcję wierzchnią, widzimy głównie mosty żelazne, których autor artykułu (P. Kozierski) budował ogromną ilość. W tym samym dziale omawia jeszcze autor wykonanie pomostu, zwłaszcza żelbetowego, podając między innymi sposób wykonania pomostu w Lyonie.

Krótki, ale bardzo interesujący jest dział IV o wypadkach i katastrofach mostowych. Opisuje tu autor katastrofę, jakiej uległ most na rzece św. Wawrzyńca (dwie katastrofy) most w Symbirsku, w Kazaniu, a wreszcie most w Nossy-Ve (Madagaskar) a także cały szereg innych katastrof.

W dziale V podaje autor szereg bardzo interesujących informacji o projektach mostów, wykonywanych w Europie i w Ameryce.

W dziale VI — omawiającym konkursy międzynarodowe, autor wspomina o obu rodzajach konkursów: takich, które ujmują od razu projekt oraz ofertę z kosztorysem (system ten używany jest przedewszystkiem w krajach pozaeuropejskich) oraz takich, przy których projekt przysyłany na konkurs ujmuje tylko stronę techniczną, podając co najwyżej w przybliżeniu koszt budowy. Autor twierdzi słusznie, że w każdym wypadku wszystkie większe mosty powinny być wykonywane na pod-

¹⁾ Dzięki uprzejmości p. Kozierskiego uzyskałem film, ilustrujący budowę mostu w Plougastel, wykonywany przez p. Freyssinet.

stawie konkursu i że konkursy takie przyczyniają się wiele do postępu w budowie mostów.

W dziale VII autor opisuje szczegółowo kilka bardziej interesujących mostów: most wiszący w Nowym Yorku na Hudsonie rozpoczęty w r. 1927 oraz most w Filadelfji (skończony w r. 1926), dalej mosty żel.-betonowe w Plougastel (w budowie), most w Saint Pierre du Vauvray (skończony w 1927 r.), most de la Tournelle w Paryżu (skończony w 1928), oraz most na Mellege w Tunisie (skończony w 1927 r.).

Dział VIII podaje wyniki obu kongresów mostowych.

Cały ten zeszyt, poświęcony mostom, ilustrowany jest bardzo bogato (155 fotografii w różnych fazach budowy mostów). Daje on doskonały i najdoskonalszy przegląd nie tylko historii mostów, ale także sposobów ich wykonania wraz z szeregiem uzasadnień, dlaczego i jaką gdzie konstrukcję wybrano. Przegląd ten nie należy do pobieżnych artykułów, pisanych dla niefachowców, ale jest poważną i interesującą pracą, którą powinien przestudjować każdy, ktokolwiek staje wobec zadania budowy mostu, przy którym może być kilka różnych rozwiązań. Podkreślić należy specjalną wartość, jaką temu artykułowi nadał autor p. Kozierski, dzięki swej długoletniej a głęboko sięgającej w istotę konstrukcji mostowej praktyce. Dla nas Polaków, jest artykuł ten tem miłszy, że p. Kozierski pomieścił w nim szereg wzmianek oraz kilka (5) ilustracji, dotyczących mostownictwa polskiego, za co specjalna mu się wdzięczność należy.

Dzięki zeszytom specjalnym, z których drugi wyjdzie wkrótce, pismo „Le Moniteur des travaux Publics“ przestało być pismem interesującym specjalnie przedsiębiorców francuskich a staje w rzędzie poważnych pism technicznych, zajmując nadto zupełnie specjalne miejsce pomiędzy niemi, dzięki numerom, zawierającym nie krótkie artykuły, ale całość w jednym zeszycie. Jest to nowość, która jak sądzić należy z omawianego zeszytu, da jak najlepsze rezultaty.

St. Bryła.

BIBLIOGRAFJA.

Książki nadesłane. Jan Dąbrowski: „Przemysł lokomotywowo w Polsce“. Nakł. Sp. Akc. Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce. Warszawa 1928.

Min. Rob. Publ.: „Przepisy pomiarowe metodą triangulacyjną i poligonową. Zatwierdzone Rozporządzeniem Min. Rob. Publ. z dnia 17 października 1928 r. L. II — 1433/28. Wyd. II. Warszawa 1928. Do nabycia w Min. Rob. Publ. w Wydziale Pomiarowym (Warszawa, ul. Foksal 11) w cenie 25 zł. za egzemplarz. Na kosztu przesyłki poleconej należy dołączyć 1-50 zł.

Inż. Stanisław Kremer: „Projekt nowej ustawy o obrocie cukrem“. I Uzasadnienie. II Postanowienie. Lwów 1929.

Dr. Tołwiński: „Boryslaw-Tustanowice: Mraźnica“. Mapa geologiczna. 1928.

Dzieła i czasopisma nabyte na własność Biblioteki Politechniki Lwowskiej w III. kwartale 1928 r. (Ciąg dalszy). 10. Merle et Périé. Description historique et pittoresque du Chateau de Chambord. p. 88. Tb. 12. — 11. Magnel G. Pratique du calcul du béton armé. 2. Ed. Paris. 2 teksty i atlas. — 12. Burside W. Theory of Probability. Cambridge, 1928. p. XXX. 106. — 13. Whittaker E. T. a. Robinson G. The Calculus of Observations. A Treatise on Numerical Mathematics. 2. Ed. London, 1926. p. XVI. 295. — 14. Eddington A. S. Sterne und Atome. Berlin, 1928. St. 124. — 15. Hanemann H. u. Schrader A. Atlas Metallographicus. Berlin, 1927. — 16. Bier J. Tilmann Riemenschneider die frühen Werke. Augsburg, 1925. St. VII. 107. Tf. 67. — 17. Schwarzböck J. Rationeller Dieselmotoren-Betrieb. Berlin, 1927. St. V. 143. — 18. Thirring H. Mathematische Hilfsmittel in der Physik. Berlin, 1928. St. XIII. 647. — 19. Knab H. J. Uebersicht über Kinematik, Mechanismen und Verschaltgetriebe. Nürnberg, 1928. St. 127. — 20. Pfister K. Riemenschneider. Dresden, 1927. St. 60. — 21. Ley W. Die Möglichkeit der Weltraumfahrt. Leipzig, 1928. St. VIII. 344. — 22. Porowski M. Skarbowość samorządu terytorjalnego w Polsce. I. Dochody. Warszawa, 1927. Str. 534. XXI. — 23. Samolot Bréguet XIX. A₂ i B₂. Warszawa, 1928. Str. VIII. 81. Tb. XXIV. — 24. Mossier T. Wirklichkeit. Leipzig, 1927. St. 200. — 25. Voss R. Die palaeogeographische Verbreitung des Rogensteins im deutschen Unteren Buntsandstein. Berlin, 1928. St. 66. Tb. 1. — 26. Haas A. Materiewellen und Quantenmechanik. Leipzig, 1928. St. VI. 160. — 27. VI. Tagung des allgemeinen Verbandes der deutschen Dampfkessel-Überwachungs-Vereine am 9 IX. 1927 zu Düsseldorf. Berlin, 1928. St. 78. — 28. Hellwig A. und Mäckbach F. Neue Wege wirtschaftlicher Betriebsführung. Berlin, 1928. St. 150. — 29. Frei O. Die Technik der Be-